

чествоно еднородни в някакво отношение групи" (Гатев, 1995, с. 36). Като се остави настрана съществуващата неопределеност в това обяснение, само един прост пример може да се опровергае, че се построяват "качествоно еднородни в някакво отношение групи", тъй като това изобщо не може да бъде задача на статистическата групировка. Нека например СС "население" на Република България към определен момент от време е групиран (разпределена) по признака "възраст" в петгодишни групови интервали. Тогава всички хора, явяващи се елементи на тази съвкупност, които са родени в две съседни години, в продължение на всеки четири години ще попадат в един и същи групов интервал, т.е. ще бъдат "качествоно еднородни в някакво отношение", а на всяка пета година няма да се радват на това си качество, защото ще попадат в два съседни групови интервала. Това се отнася и за родените през една, две, три или четири години, но тяхната "качествона еднородност" ще продължава за различен период от време. Такива определения и примери към тях не само не разкриват същността на засяганите проблеми, но създават предпоставки за нееднозначно, логически противоречиво тълкуване на съответните понятия.

Проблемът за "разнородността" на съвкупностите всъщност експлицира най-силно в ИФА на индексната концепция, от която се пренася в статистическата теория. Например когато става въпрос за ИФА при форма на връзка от типа $S = \sum x.y$, обикновено се посочва, че са възможни две положения: "1) когато съвкупността е еднородна, в смисъл че единиците (екстензивният фактор) могат да се сумират непосредствено в натурално изражение; 2) когато съвкупността не е еднородна в посочения смисъл и сумирането е невъзможно без помощта на съизмерител", като под линия е добавено, че "тук еднородността и разнородността трябва да се разбират само в посочения смисъл" (Гатев, 1995, с. 361). Преди това при изложението за динамичните индекси на обеми е изяснено, че "съвършено очевидно е например, че е невъзможно да се сумира в натура продукцията на цялата промишленост, изразяваща се в разнообразни по потребителна стойност, по натурално-веществена форма и по мярка изделия. В такъв случай е необходимо, преди да се съпоставят, двете съвкупности (за двата периода от време - Е. Ш.) да бъдат приведени в съизмерим вид чрез някакъв общ съизмерител" (Гатев, 1955, с. 336-337). Съществените моменти тук, според терминологията на индексната концепция, са два:

3.2.1. Единиците на еднородната съвкупност могат да се сумират непосредствено в натурално изражение.

3.2.2. Сумирането на единиците на нееднородната (разнородната) съвкупност е невъзможно без помощта на съизмерител.